

Een *nieuw* gebod

Johannes 13:31-35 & 1 Kor. 13:4-7

Ds. Ilonka Terlouw | Nieuwjaar | Tollebeek, 2016

1. Waaraan herkennen mensen jou als gelovige?

Waaraan herkennen mensen jou als gelovige?

En dan bedoel ik gewoon de mensen om je heen? Dat kan familie zijn, maar ook de inwoners van Tollebeek, je burens, je collega's? Waaraan herkennen zij bij jou dat jij christen bent?

Stel iemand uit jouw omgeving gevraagd wordt: 'Ken jij iemand die christen is?' Zouden ze dan direct jouw naam noemen? En als die persoon dan gevraagd zou worden: 'En waaraan herken je dan dat hij of zij christen is? Wat valt je op aan hem of haar?' Wat zou die persoon dan over jou zeggen?

Ik stel me zo voor, dat dat zoiets zou kunnen zijn als:

'O, hij of zij gaat altijd naar de kerk, weet je. Het is volgens mij echt een heel gelovig iemand.'

- 'Oja, hoe weet je dat dan?'

'Nou, wat ik zeg, ik zie hem zondags altijd naar de kerk gaan.'

- 'Oja, en verder?'

'En verder? Ja eh, en verder eigenlijk niets. Oja, laatst was er wat bij de kerk te doen, en toen zag ik z'n auto daar ook staan. Enneh, met kerst kregen we ook een heel mooi kaartje met een hele mooie tekst erop. Volgens mij kwam die uit de Bijbel.'

- 'O.k., that's it?'

'Ja. Wat zou er verder moeten zijn? Ik spreek er verder nooit met hem over. Maar volgens mij is hij echt heel gelovig hoor. Ja, ik heb er zelf niet zoveel mee. Maar iedereen moet het natuurlijk voor zichzelf weten. Ik geloof ook wel in God hoor, maar dan op mijn manier. De kerk en religie enzo, dat zie je overal in de wereld, daar komt alleen maar oorlog en ruzie van.'

'Laatst nog, bij mij op het werk. Ik heb een collega he, die is ook gelovig. Die wil altijd bidden voor z'n eten. Na, daar heb ik respect voor hoor. En op zondag werkt ie niet. Dat is soms echt verd** – o sorry, dat mag ik natuurlijk ook niet zeggen van jullie God – maar het is soms echt lastig hoor. Maar nu hoorde ik laatst van een andere collega, dat hij toch mot heeft z'n kinderen, joh, niet normaal! Ja die heeft ie altijd erg kort gehouden. Die mochten echt niks. Nee, dat geloof is niks voor mij.'

Zomaar een gedachtenspinsel over wat een ander over jou en mij als christenen zou kunnen zeggen.

Wat denk je dat die persoon over jou zou zeggen? Wat zou je willen of hopen dat die persoon over jou zou zeggen? Waaraan denk je, dat mensen jou herkennen als een discipel van Jezus Christus?

2. Een nieuw jaar, een nieuw gebod

Ik stel die vraag, omdat we aan het begin staan van een nieuw jaar. Dat is altijd een mooi moment voor reflectie. Het is een goed moment om jezelf stil te zetten, terug te kijken, te evalueren wat er afgelopen jaar goed ging en wat er misschien wel beter kan. Oók wat betreft je geloof. Wat had je in dat opzicht afgelopen jaar anders of beter kunnen doen? Zijn er dingen die je aanstaand jaar anders of beter zou willen doen? Waarin zou je geloof kunnen groeien?

Laten we luisteren naar Jezus en naar het nieuwe gebod dat hij ons geeft. Een nieuw gebod voor een nieuw jaar. Dat leek me wel passend. Daarom heb ik vanochtend met u Johannes 13 gelezen. Daar zegt Jezus: 'Ik geef jullie een nieuw gebod.' Een nieuw jaar betekent namelijk ook een nieuwe start, nieuwe kansen, een nieuw begin. Je mag even terugkijken, evalueren, de balans opmaken – maar dan mag je ook opnieuw beginnen. Hoe heerlijk is dat?!

Wat is dat nieuwe gebod dan? Jezus zegt: 'Ik geef jullie een nieuw gebod: Heb elkaar lief. Zoals ik jullie heb liefgehad, zo moeten jullie elkaar liefhebben.'

Oh. Hm. **Aan enige teleurstelling kan ik niet ontkomen**, als ik heel eerlijk ben. Hoezo een nieuw gebod? **Dit is hetzelfde oude liedje als altijd. We horen in de kerk niets anders dan dat we elkaar lief moeten hebben. Toch?**

En toch mogen we niet zo oppervlakkig over zo'n gebod heengaan. We moeten ons erin verdiepen. We moeten dieper graven. Er meer moeite voor doen om te beseffen wat Jezus ons wil leren. Want dit vormt wel de kern, dit is waar het volgens Jezus allemaal om draait. Dit is waar de mensen om ons heen ons zouden moeten herkennen. Jezus zegt: 'Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.'

‘Aan jullie regelmatige kerkgang zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn’ – Zegt Jezus dat?

‘Aan jullie bidden voor het eten en niet werken op zondag, zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn’? Nee toch!?

‘Als je maar regelmatig tegen anderen zegt dat je gelooft, dan zal iedereen daaraan zien dat jullie mijn leerlingen zijn’ – zegt Jezus dat? Allerminst!

‘Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn. Een nieuw gebod geef ik jullie: Heb elkaar lief, zoals ik jullie heb liefgehad.’

3. God is groot in liefde

Laten we kijken naar de situatie waarin Jezus dit gebod geeft. Jezus staat op het punt te sterven. Zojuist heeft Jezus met zijn discipelen het laatste avondmaal gevierd.

Judas is weggegaan om hem te verraden. **Zijn kruisweg is nu definitief in gang gezet.**

En dat is een bijzonder moment. Een moment dat Jezus stilzet. Hij weet dat er geen weg meer terug is. **En weet u wat hij dan doet?** Dat heb ik tot ik deze preek ging voorbereiden niet eerder geweten eigenlijk: **Op dat moment, juicht Jezus.** Hij begint niet te wenen of te klagen of bedroefd te worden. Nee, hij schreeuwt het uit van blijdschap, dankbaarheid en van overwinning. Vers 31: ‘Nu is de grootheid van de Mensenzoon zichtbaar geworden! En door hem de grootheid van God!’ Eindelijk is het zover. Nu zal de hele wereld Gods grootheid zien. Deze kruisweg. Dit lijden. Deze dood.

Er is geen groter contrast denkbaar. Jezus wordt een kopje *kleiner* gemaakt, en dat laat Gods *grootheid* zien? Nou, dat is met recht iets nieuws.

Zijn discipelen wisten écht wel iets van Gods grootheid af.

Gods grootheid dat associeer je met de schepping. Psalm 19 zegt: De hemelen vertellen Gods heerlijkheid.

Gods grootheid dat associeer je met de uittocht uit Egypte en de wonderen die hij toen deed.

Gods grootheid was zichtbaar in de tempel waar hij woonde. Niemand kon het heilige der heiligen ongestraft binnengaan. Je ging eraan dood.

Maar nu gaat Jezus zelf dood. En nu claimt hij, dat daarin Gods grootheid zichtbaar wordt?

Gods grootheid zie je toch niet in de dood?

Nee, niet in dé dood, maar in de kruisdood van Jezus Christus.

Daar op Gogoltha hing in de persoon van Jezus God zelf aan het kruis, om mensen uit de dood en zonde te verlossen. Aan dat kruis stierf Jezus. Hij gaf de Geest. Zijn taak was volbracht, nu gaf hij de Geest van God die hem de kracht had gegeven om dat te doen door aan iedereen die daar bij het kruis stond en verlangde naar de kracht en het leven van die Geest van God.

Ben jij daar zelf al eens geweest, daar bij dat kruis.

Heb jij daar al eens stilgestaan?

Wanneer Jezus de Geest geeft, doet hij dat zodat jij die Geest van Hem kan ontvangen.

Zodat jij kan leven.

Zodat jij kracht krijgt om door te gaan.

Zodat jij een leven krijgt waar de dood geen vat op heeft.

Zodat in jou een vrede komt wonen die je verstand te boven gaat en je dit leven doordraagt.

Ben jij daar zelf al eens geweest, daar bij dat kruis?

Daar ontmoet je inderdaad de grootsheid van onze God.

Daar is Gods liefde op zijn grootst.

Ongekende, grote, zichzelf opofferende, liefde. Liefde die geen applaus behoeft.

Liefde die schouderklopje of waardering hoeft te hebben. Liefde die alleen maar geeft, geeft en geeft.

De grootheid van onze God is zijn liefde.

Hier gaat om.

Om deze liefde.

Dit moet de kern zijn van je leven.

Zó moeten wij elkaar ook liefhebben.

Je moet zo liefhebben zoals God mensen liefheeft.

4. De liefde is.... En nu jij!

Vreemd genoeg ontmoet ik regelmatig mensen, die vinden dat ze het op dit punt juist heel goed doen. Die vinden liefhebben juist heel makkelijk. Ik kan daar nog steeds niet over uit. Als ik Gods Woord tot mij laat spreken voel ik me gebroken. **Gods liefde ontmaskert haarfijn mijn onvermogen om lief te hebben zoals Hij dat doet.**

Waar we wél heel goed in zijn, is in het verbloemen van ons onvermogen om lief te hebben. We zeggen dan dingen als: "t Is niet dat ik niet van die of die hou.... Nee, dat niet... ik blijf op het moment alleen liever bij hem uit de buurt.' Of: 'Ik heb niets tegen hem hoor... hij ligt me gewoon niet zo.' We verdedigen ons al snel met zoiets als: 'Maar ik doe toch niemand kwaad?' 'Ik haat hem toch niet ofzo?' En als we het echt niet meer weten... dan zeggen we gewoon: 'Ja, maar ik ben toch ook maar een mens!'

Laten we onszelf aan het begin van dit nieuwe jaar op dit punt eens kritisch onder de loep te nemen. Hoe staat het er met ons voor, als het om liefhebben gaat? In **1 Korintiërs 13** lazen we hoe God het zou willen zien. Laten we dat gedeelte nog eens lezen, maar nu met oog op óns eigen leven.

*De liefde is geduldig
en vol goedheid
De liefde kent geen afgunst
geen ijdel vertoon*

en geen zelfgenoegzaamheid

*Ze is niet grof
en niet zelfzuchtig*

*ze laat zich niet boos maken
en rekent het kwaad niet aan,*

ze verheugt zich niet over het onrecht

maar vindt vreugde in de waarheid.

*Alles verdraagt ze,
alles gelooft ze,
alles hoopt ze*

Ik ben geduldig met iedereen

Ik benader iedereen vol goedheid

Ik ben nooit afgunstig,

*Over alles wat ik zeg en doe denk ik twee keer na,
zodat ik andere mensen niet kwets.*

*Jezelf iets te graag horen en zien? Dat gebeurt mij
niet.*

Ik gedraag me nooit grof of bot.

*Ik stel mezelf nooit centraal. Ik ben juist
verschrikkelijk goed in het luisteren naar anderen.
[Wat een ander denkt en te zeggen heeft vind ik
altijd zoveel waardevoller dan wat ikzelf in te
brengen heb....]*

Ik word nooit boos en ken geen bitterheid.

*Als andere mensen dingen fout doen,
dan denk ik gelijk: die ander zal het goed bedoelen,
Ik voel me ook nooit verongelijkt en leg ik het altijd
weer snel naast me neer.*

*Maar dat er mensen in armoede leven,
hongerlijden, pijn lijden – daar ik gewoon niet van
slapen. Ik stel alles in mijn leven in het werk om hen
te helpen.*

Ik ben vol waarheid,

*ik verdraai geen woorden, maak de dingen ook
nooit mooier dan ze zijn, ik doe niets wat het
daglicht niet kan verdragen.*

Ik verdraag alles (en iedereen!)

Ik heb vertrouwen in alles en iedereen.

Ik ben altijd positief en bemoedig mensen waar ik

maar kan.

In alles volhardt ze

Ik geef nooit op. Ik heb mensen lief.

Waar ligt jouw zwakke punt?

Op welk punt spreekt God nu tot jouw hart en wil hij dat je je zonde belijdt en je leven verandert?

Voor het geval je het niet zo goed weet, wil ik de uitdaging gerust iets groter maken hoor: **Welk persoon heeft jou de afgelopen maanden in je familie of in de kerk het meest geïrriteerd?** Lees 1 Korintiërs 13 nog eens met die persoon in gedachten. Op

welk punt spreekt God dan tot jouw hart? Ik heb altijd geduld met hem of haar...

Op welk punt word jij dan geroepen door God om hem of haar liefde te gaan geven?

Dit is de maatstaf die Jezus ons voorhoudt. Dit is het nieuwe gebod dat hij ons geeft voor dit nieuwe jaar. Het vraagt om ongelooflijk veel nederigheid en bereidheid om aan jezelf te werken. Het vraagt ons dagelijks hongerig zijn naar Gods geest, wil je daar ooit komen.

7. Hoe dan?

Hoe doe je dat dan? Hoe leer je dan zo liefhebben?

Ten eerste: Luister naar de Geest van God

De liefde is een vrucht van de Geest. Je hebt dus bovenal de Geest van Christus nodig. Zorg dat je knielt bij het kruis en die Geest van Jezus ontvangt – zonder dat ben je nergens – en volg dan vervolgens ook de richting volgen die de Geest je wijst. Er zijn veel mensen die zich in een kerkdienst, praise-dienst of door een mooi lied, door te bidden of Bijbellezen laten vullen met Gods Geest, maar volgens in de praktijk van hun leven nooit luisteren naar wat die Geest hun te zeggen heeft.

Ik kan je niet precies uitleggen hoe die stem van de Geest dan klinkt. Dat zul je in de praktijk zelf moeten leren. Het lijkt soms wat op je geweten. Alleen is de Geest van God 100x – wat zeg ik, 1000x – radicaler dan je eigen geweten. Met je eigen geweten kan je in gesprek gaan, onderhandelen en het op een akkoordje gooien. Zo van ‘ah, zo erg is het niet, volgende keer doe ik het vast beter. En trouwens, zij was ook de vriendelijkste niet.’

De Geest van God kan je niet sussen. Je zult onrustig blijven. Hij zal je hart blijven zeggen: ‘Ga naar haar toe en zeg sorry. Wees de minste. Ze is een prachtig kind van God, ze is het waard dat jij sorry tegen haar zegt.’ De standaard van de Geest ligt vele malen hoger dan die van je eigen geweten. Hoe vaker je ernaar luistert, hoe meer Gods Geest je zal gaan vullen, en hoe duidelijker je Zijn stem zult leren verstaan.

Ten tweede: bid

Zodra je merkt dat er iets – een gedachte, iets wat je hebt gedaan of gezegd – niet zuiver is, niet 100% vol liefde is: bid dan, breng het direct bij God en vraag om vergeving. Belijdt dat het je niet lukt altijd liefdevol te zijn. Daar waar jij je klein maakt, en merkt dat je zwak bent, zal God tonen dat hij sterk is. Hij zal je met Zijn liefde vullen en je de kracht geven om het goede te doen. Vooral wanneer het een specifiek persoon betreft waar je moeite mee hebt, heb je die kracht van God keihard nodig.

Je zou ook eens kunnen proberen te bidden voor die persoon waar je je aan irriteert. En dan niet van: ‘Here Jezus, u hebt vast al gezien dat die persoon niet helemaal op u lijkt. Wilt u hem of haar laten groeien in het geloof zodat die karaktertrekjes van hem of haar veranderen?’ **Het doel is niet dat hij of zij verandert, maar dat jij verandert.** Ga eens danken voor alles wat die persoon goed doet. Ga danken voor alles waarin die persoon wel op Jezus lijkt. Vraag God hem of haar meer te zegenen en nog meer te gebruiken voor Zijn werk omdat het zo’n mooi kind van God is.

Ten derde: onderneem actie

George Verwer zegt in zijn boekje *Honger naar God*:

‘Als je morgenvroeg in je bed ligt te bidden dat de Heer je eruit zal halen, dan kan je de mooiste woorden gebruiken die je maar wil. Je kunt zelfs mooie Bijbelteksten gebruiken, zo van: “Niet ik, maar Christus moet het doen.” Maar je zult merken dat je de rest van de morgen in bed blijft liggen, als je niet definitief eruit stapt!’ (p.118-119)

Luister naar Gods Geest. Bid om vergeving voor wat je fout doet en bid om Gods liefde in je hart. En doe het dan anders! Ga naar die persoon toe en zeg sorry. Zeg in een gesprek iets waarderends over de persoon waar je je eigenlijk aan irriteert. Het zijn vaak maar kleine stapjes op de weg van het geloof. Dat is prima. Daar begint het. Als een mosterdzaadje. En toch zul je zien, dat God het zegent en er een onverwachts grote boom opbloeit.

8. Slot: Jezus had gelijk

Ik ben ervan overtuigd dat als we zo gaan leven, met deze liefde van Christus als ons middelpunt, ons ankerpunt, als dat ons dagelijks leven definieert vanaf het moment dat we opstaan tot het moment dat we naar bed gaan, dat de mensen om ons heen gaan zeggen: ‘hé, dat is iets nieuws. Dat heb ik nog niet eerder gezien. Zo’n grote liefde:

Mensen die werkelijk met elkaar in vrede kunnen leven. Mensen die elkaar niet naar het leven staan. Mensen die geen wrevel kennen. Geen irritatie. Die alles voor elkaar overhebben, zonder dat ze er zelf beter van worden. Dit is ongehoord. Dit heb ik nog niet eerder meegemaakt. Dat is nieuw.’

En ik geloof dat het geloof dan ook een enorme aantrekkingskracht op ze zou hebben. En dat zou ook voor velen ook nieuw zijn.

Jezus had heus wel gelijk, toen hij zei: een nieuw gebod geef ik jullie.